

Χρόνων δὲ που πάλιν νᾶ διαδραμόντων, προέκυψεν καὶ Νεστόριος ὁ μισαρὸς καὶ ἀκάθαρτος πορόδρος Κωνσταντινουπόλεως, ἀνθρωποτόκον λέγων τὴν ἐγίαν παρθένον καὶ οὐ θεοτόκον· δι' ὃν γέγονεν ἡ ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον σ' ἐγίαν πατέρων σύνοδος, Θεοτόκον κυρίως καὶ ἀληθῶς κηρύττῃσα τὴν ἐγίαν παρθένον, καὶ Νεστόριον αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑποβαλοῦσα. Ὁ δὲ πάντων δὲ περὶ περὶ καὶ χρόνων Εὐτυχῆς ὁ δυστυχῆς ἀρχιμανδρίτης μοναστηρίων Κωνσταντινουπόλεως ἀνέκυψεν μὴ λέγων ὁμοούσιον ἡμῶν (ἦ) τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Λοιπὸν δὲ καὶ Διόσκορος προήλθεν τότε πάπας Ἀλεξανδρείας, μίαν φύσιν λέγων ἐν τῷ Χριστῷ· δι' οὗς τινες δύο μισαρούς αἰρεσιάρχας συνηθροίσθη ἡ ἐγίη σύνοδος ἡ Χαλκηδόνος (ἦ) ὁρθοδόξων ἐγίων πατέρων ἀναθηματίσασα τοὺς εἰρημένους αἰρεσιάρχας, ὁμοῦ τε καὶ Νεστόριον, ὁμοούσιον ἡμῶν τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα κηρύττῃσα, καὶ δύο ἀδελφείτους ἐρίσασα σὺν ἐνὶ κορῶντι γνωριζομένας φύσεις· εἰς γὰρ ὅστις ὁ Χριστός

καὶ οὐ δύο, καὶ σύνθετος αὐτοῦ ἡ ὑπόστασις.

Σχεδὸν τοίνυν κακείνης ἦγεν ἀναθηματισμοῦ καὶ ξυνοριδῶς τοῦ αἰρεσιάρχων, διήκπασε περὶ τούτοις χρόνοις καὶ γέγονεν ἡ μακαρία πέμπτη σύνοδος ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ Ὁριγένης, Διδύμης, καὶ Εὐαγγελίου, καὶ ματαίωσάντων λαφύδωντων ποροῦνταρχων καὶ σωματῶν ἡμῶν τὰς ψυχὰς ἐν οὐρανοῖς, καὶ τέλος ἔχον τὴν κόλασιν τὴν αἰώνιον· ἀπὸ πάντων ἀπαβέλετο καὶ ἀναθεματίσεν αὐτοῖς ἡ θεόπνευστος σύνοδος. Μακρὸς δ' ἂν εἴη λόγος καὶ περὶ τοῦ λοιπῶν τοπικῶν πολλάκις γηρομένων ἐγίων συνόδων διηγήσασθαι, καὶ τοῦ κατὰ ἕκαστον καιρὸν καὶ τόπον, ἀναφανέντων ποικίλων αἰρέσεων, καὶ κατὰ ἀρνούμενων τοῦ (ἦ) ἐν, ἑλλήνων· καὶ δὲ δύο λεγόντων καὶ τὸ τέταρτον δὲ, Ἀρειανοὶ, Μανιχαῖοι, Τρεῖς οὐσίας ἐπὶ τοῦ ἐγίης βλασφημοῦντων τριάδος καὶ αὐτῶν δὲ, Σαβελλιανοὶ, μίαν λέγοντων ἐπ' αὐτῆς τὴν ὑπόστασιν· ἄλλων δὲ τῇ οἰκονομίᾳ Χριστοῦ. . . .

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΑΒΙΝΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΤΒΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ (1).

Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, καὶ τῇ ἡμετέρᾳ προθυμίᾳ, δοῦλε τοῦ Θεοῦ καὶ ἀξίᾳ τοῦ ἱερωσύνης ὅσπερ πάτερ Πολύβι, ὅτι δὲ σου διεγίρομαι εἰς μνήμην καλὴν· δεξιόμενος γὰρ τὰ χεῖρματα τοῦ ἡμετέρου ὁσιότητος, ὅσπερ γῆς διέφωστος ἐμείσθησαν δι' ἀνδρείαν τὰ προβλαστήσαντα, εἴτα τοῦ οὐρανόθεν ἐπιρραγέντος αὐτοῦ ἀνελθόντων· οὕτω τὰ χεῖρματα τοῦ σῆς ὁσιότητος ἐξωποιοῦντε μετὰ Θεὸν τὴν ἡμετέραν ψυχὴν· τίς γὰρ σὴν μνήμην ἔχων, ὅσπερ πᾶτες, ὁδυνᾶται ποτε; τίς δὲ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πόλεως οὐ κατήγαγε δάκρυα ἐπὶ τῇ σῇ ἀποδημίᾳ; πολλὸς γὰρ κοπιὸς καὶ πένθος ἀφόρητον ἐγένετο δὲ σὲ, ὅσπερ πάτερ· οὐ μόνον γὰρ τὴν Κυρίαν

νῆσον περιῆλθον οἱ Κυρίων παῖδες ἀναζητοῦντες τὴν σὴν ὁσιότητα ὅπως καθίσθης ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ δὲ θαλάσσης πολλοὶ ἀποπλυσάντες ἐπὶ Φοινίκῃ τὴν σὴν ζήτησιν ἐποιούντο· ὡς τετραμνηταίου χρόνου παρελκυθὸς ἡ ἐκκλησία ἔμεινε χήρα πρὸς σὴν ἀναζήτησιν.

Περὶ δὲ τοῦ ἡμέρας καὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐτάφη ὁ τοῦ σῆς μνήμης πατὴρ ἡμῶν ἐπισκόπος Ἐπιφάνιος, δὲ καὶ τοῦ χεῖρμάτων μετὰ τούτων σημαίνω τῷ ἐμῷ πατρὶ· Δέκα ἡμέρας ἐποίησεν τὸ τίμιον λείψανον αὐτοῦ ἐκ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῷ σκυπῶ (2) κείμενον εἰς τὸ μέλι καὶ πολλοὶ ἀδελφεοὶ προσερχόμενοι καὶ ἐπτόμενοι τοῦ λειψάνου, εὐθείας τοῦ

(1) Extat latine tantum in editione petaviana S. Epiphani T. II. p. 380.

(2) Marg. γλωσσοκαμῶν.

ἀσθηνίας ἀππλάττοντο· Λογγίνος δὲ καὶ Πετρώνιος οἱ δῆθεν διάκονοι, οἱ ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῆς Οὐαλεντιανανοῦ σχήματι ἐπιστρέψαντες, αὐτοὶ διεκάλουν τὸν ὅσιον πατέρα ταφῆναι, λέγοντες ὅτι οὐκ ἔστι νεκρὸν ὅπῃ τῆς πόλεως ἐν ἐκκλησίᾳ τιθεῖναι μήποτε καὶ κινδυνύσει ἡ πόλις δι' αὐτοῦ· ἤλθον οὖν ἀκοὴ καὶ σπευδὴν παρακτικὴ ἐν τῇ πόλει ὅτι μάλῃ τὸ λείψανον ἀποσπᾶσθαι ὑπὸ τῶν καὶ πολλὸν θόρυβος ἐγένετο καὶ ταραχὴ ὅπῃ πᾶσαν τὴν πόλιν· ἤμιν δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς μοναστηρίων ἄπαντες ἡγούμενοι ἐν τῇ πόλει· τῇ οὖν δικαίᾳ ἡμέρᾳ λαβὼν ὀρυκτῆρα ὁ τιμιώτατος Σαβῖνος ὁ διάκονος, ἤρξατο ἀνατίμηναι τὸν τόπον ἐν τῷ ἡμελλε κατατίθεσθαι τὸ τίμιον λείψανον τῷ ὀσίου πατρὸς· ἰδὼν δὲ καὶ ὁ αἰδέσιμος Δράκων, συνῆναι καὶ αὐτὸς· ἔπειτα δὲ πάλιν Λογγίνος καὶ Πετρώνιος· οὐκ ἔστι τῷ ταφῆναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· λαβὼν δὲ καὶ ὁ αἰδέσιμος Δράκων ὀρυκτῆρα ἀνέτιμε καὶ αὐτὸς μὲν Σαβῖνος λέγων ταφίτω τὸ λείψανον τοῦ ὀσίου πατρὸς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ γὰρ ποιήσω δέξιν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τούτου· ἤλθον οὖν τεχνίται καὶ ἰσοίπσαν τὴν θήκην τῷ τιμίῳ λειψάνου τῷ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐπισκόπου Ἐπιφάνει μὲν πάσης ἐπιμελείας τὴν καὶ ἀσφαλείας· μάλιστα δὲ τὸ λέγεισθαι ὑπὸ πολλῶν ὅτι μάλῃ κλίπτεσθαι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἢ ὑπὸ Κωνσταντινουπολιτῶν ἢ ὑπὸ Φοινίκων.

Τῆς οὖν θήκης γηρομένης ἐκ δεξιῶν τῆς ἐκκλησίας ἔνθα ὁ οἰκοδόμος ἔπαιεν Φαυστινιανου, ἔλαβον τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ὀσίου πατρὸς ἄνδρες εὐλαβεῖς ὅπως κατέθωνται, αὐτὸ ὅπῃ τῆς θήκης. Οἱ οὖν ἄσκειες καὶ ἀνάξιοι, λέγων δὲ Λογγίνος καὶ Πετρώνιος ἐπιλάροντο τοῦ λειψάνου παρακιννοῦντες, καὶ ἄλλες κακοδόξους καὶ οὐκ εἶαν αὐτὸ ταφῆναι· ὡς οὖν ἤμιν ἐν φιλονεικίᾳ πολλῇ, ὁ τίμιος διάκονος Σαβῖνος μὲν φωνῆς μεγάλης καὶ κλαυθμοῦ πικροτάτης εἶπεν· ὅσοι πάτερ Ἐπιφάνει, οἶδα καὶ πιστεύω ὅτι ὡς ἰδυσώπεις τὸν θῶν ἐτι περιῶν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, οὕτω καὶ τὸ νῦν δύναμαι καὶ πλείον τι πάταξον δὲ Λογγίνον καὶ

Πετρώνιον τοὺς ἀποστάτας, ὅτι δὲ ζῆλον ἀδικον οὐκ ἔωσέ σε ταφῆναι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· καὶ ὅπῃ τῇ λόγῳ τούτῳ τῷ διακόνῳ Σαβῖνῳ κρείσσει ἐγένετο ὑπὸ τῷ Θεοῦ· ὁ μὲν γὰρ Λογγίνος πεισὼν ὅπῃ τῷ γῆρας ἔμελλε νεκρὸς· ὁ δὲ Πετρώνιος παρήδη τὰς χεῖρας καὶ ἔμεινεν ἄφρων ὅπῃ τῷ τόπῳ· καὶ τὸν μὲν Λογγίνον περιστεύαντες ἔθαψαν· τὸν δὲ Πετρώνιον βαστάσαντες ἀπῆνεγκαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὅπῃ τῷ κλῆνός, καὶ τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ κατέλυσε τὸν ρεῖον· λαβόντες οὖν τὸ τίμιον λείψανον τῷ ὀσίου καὶ παμμάκαρος πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐπισκόπου Ἐπιφάνει μὲν πᾶσις τιμῆς κατέδεικτο ἐν τῷ τόπῳ.

Τῇ οὖν ἑσθῇ εὐθὺς ὁ αἰδέσιμος Δράκων προσκαλεσάμενος ἅπαντας τοὺς κληρικούς μετὰ καὶ πολλῶν κτητέρων τῆς πόλεως, ἐποίησε δέξιν πρὸς τὸν βασιλέα· ἰπποτάλησαν οὖν τῶν κληρικῶν τρεῖς, καὶ τῶν κτητέρων τρεῖς· τῶν κληρικῶν, ὁ τιμιώτατος διάκονος Σαβῖνος, καὶ ὁ τιμιώτατος διάκονος Περύλλος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Δράκοντος, καὶ ὁ τίμιος δέικνος Ἀθανάσιος· τῶν δὲ κτητέρων, ὁ αἰδέσιμος Μαρτιανὸς ὁ ἀδελφὸς Συνισίς, καὶ ὁ αἰδέσιμος Ἰωάννης ὁ τοῦτε ἀνεψιὸς, καὶ ὁ υἱὸς Δράκοντος, καὶ ὁ Δράκων καλεσόμενος, ὃν ἐθεράπευσεν Ἐπιφάνιος δὲ τῷ Θεοῦ διὰ πάσης δεινωτάτης· ἀνῆλθον οὖν οὗτοι ὅπῃ τὴν βασιλίδι καὶ ἐπέδωκαν τὴν δέξιν τῇ βασιλεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρκάδιος δεξάμενος τὴν δέξιν καὶ ἀναγνοῦς, ἐλυπήθη λύπῃ μεγάλῃ σφόδρα περὶ Ἐπιφάνιου, ἀκούσας ὅτι κατέλυσε τὸν ρεῖον· καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς τὴν δέξιν ἐπιδόντας αὐτῷ· καθίστατε δὴ ἐν τῇ βασιλίδι τισαράκοντα ἡμέρας, ὅπως πενήσω ὅπῃ τῷ ἐμῷ πατρὶ, καὶ ἀποστελῶ ἡμᾶς μετ' εἰρήνης· οἱ δὲ ἐποίησαν οὕτως· καὶ ἐπένθησαν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος τὸν τῷ ὀσίου μνήμης πατέρα ἡμῶν καὶ ἐπίσκοπον Ἐπιφάνιον μὲν ἡμέρας· μὲν δὲ τὸ πένθος ἐποίησε διάταξιν, καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν ἄνδρα εὐλαβεῖ σφραγισμένον ὀνόματι Μίξιμον· οὗτος πνεῦμα ἀκάθαρτον εἶχεν.

Καταντησάντων οὖν αὐτῶν ὅπῃ Κωνσταν-

XXIII *

τειαν εὐθέως λαβὼν τὴν διάταξιν ὁ Μάξιμος· εἰσῆλθον ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα κύνται τὰ λείψανα τοῦ πατρὸς ἡμῶν· καὶ ῥίψας ἑαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ τὴν δέξιν ἀποθέμενος ἐπὶ τῇ θήκῃ, εἶπεν· ἄξιον τοῦ ὅστις Ἐπιφάνει, δίδωξον ἀπ' ἐμοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν· καὶ τότε τὸν τύπον τοῦτον ἐμφανίσας μὲν μεγάλης εὐχαριστίας· καὶ παραχρῆμα ἐξῆλθε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα διὰ τοῦ Μαξίμου· καὶ τῇ ἑσθῇ ἐμφανισθὲν ὁ τύπος ἐν δημοσίᾳ τόπῳ· καὶ πάντες ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην ἐπὶ τούτῳ· τοῦ δὲ τύπου καὶ τὴν δύναμιν ἐν τῇ ἐμῇ ἐπιστολῇ τῇ παρ' ἡμῶν ἀποστελλομένῃ πρὸς τὴν ὑμῶν θιοφιλίαν ἐντίθημι, ἐν διευτέρῳ στίχῳ οὕτω

περίχεσθαι· φησὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος εὐ-
τω περὶ τοῦ οἰοῦ πατρὸς· τὸν ὑπὲρ τοὺς ἡμε-
τέρους νόμους ζήσαντα, οὐ καὶ τοὺς ἡμετέρους
νόμους βουλόμεθα κεῖσθαι.

Ἰδοὺ οὖν, ὅστις πάτερ Πολύβι, τὴν ἀπα-
σαν ἀκολουθίαν τὴν ὑπομινύω διὰ λόγων τῶν
καὶ ἔργων ὑποθέμινω τῇ ὑμῶν θιοτιμῇ καὶ
οἰαίᾳ ψυχῇ διὰ τῆς ἡραμμάτων τῆς ἀποστα-
λάντων παρ' ἡμῶν διὰ τοῦ τιμίου διακόνου Κα-
λίππου. Μνήμινω δὲ ἔχει περὶ ἐμοῦ ἀδιαλεί-
πτως ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν εὐχαῖς σε, ὅστις πά-
τερ· πολλὰ δὲ ἐξ ἡμῶν τὸν ὁσίον σε κληρὸν
προσσιπῶν καταξίωσον, ἄξιον τοῦ ἱεροσύνου ὅστις
πάτερ· ὑπερέχεις μετὰ πάντα θιοφιλέστατε.

Δ Ι Α Θ Η Κ Η

ΤΟΥ ΑΜΕΜΠΤΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΤΑΘΛΟΥ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Ι Ω Β. (1)

Βίβλος Ἰωβ τοῦ καλουμένου Ἰωβὰβ, καὶ βίος
αὐτοῦ, καὶ ἀντίγραφον διαθήκης αὐτοῦ, ἐν ᾗ
ἐν ἡμέρᾳ νοσήσας, καὶ ἐγνωκὼς τὴν ἀποδημίαν
αὐτοῦ ἐκ τοῦ σώματος, ἐκάλεσε τοὺς ἐπτά
υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς τρεῖς αὐτοῦ θυγατέρας, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· περικυκλώσατε, τέκνα, περικυκλώ-
σατέ με, καὶ ἀκούσατε καὶ διαγῆσομαι ὑμῖν ἃ
ἐποίησε κύριος μετ' ἐμοῦ, καὶ τὰ συμβάντα μοι
πάντα· ἐγὼ γὰρ εἶμι Ἰωβ ὁ πατὴρ ὑμῶν, καὶ
ἐν τέκνῳ μου, ὅτι γένος ἐκλεκτοῦ ἐστέ, καὶ τη-
ρήσατε τὴν ἐγγίναν ὑμῶν· ἐγὼ γὰρ εἶμι ἐκ
τῶν υἱῶν Ἡσαΐ, ἀδελφὸς Ναῶρ· μήτηρ δὲ ἡ-
μῶν Δῆνα, ἐξ ᾗ ἐγέννησα ὑμᾶς· ἡ γὰρ προ-
τέρα με γυνὴ ἐτελεύτησε μετὰ τῶν ἄλλων δέκα
τέκνων ἐν μικρῇ θανάτῳ· ἀκούσατε οὖν τέκ-
να, καὶ δηλώσω ὑμῖν τὰ συμβεβηκότα μοι.

Ἐγὼ γὰρ ἦμην πλούσιος σφόδρα καὶ ἀφ' ἑλπί-
ἀνατολῶν ἐν χώρῃ τῇ Αὐσίτιδι· καὶ πρὸ τοῦ κα-

λίσσαι με ὁ κύριος Ἰωβ, ἐκαλούμην Ἰωβὰβ.
Ἦ δὲ ἀρχὴ τοῦ πειρασμοῦ ἐγένετο οὕτως· ἦν
γὰρ πλησίον τοῦ οἴκου εἰδωλὸν τινὸς θρησκυό-
μενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ· καὶ συνεχῶς ἐβλεπον ὁλο-
καυτώματα αὐτῷ προσφερόμενα ὡς θύῃ· δι-
λογιζόμενοι ἑαυτῷ καὶ ἔλεγον· ἄρα οὗτος ἐστὶν
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θά-
λασσαν καὶ πάντας ἡμᾶς; ἄρα πῶς γνώσομαι
τὸ ἀληθές;

Καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ κοιμωμένου με ἦλθε
μοι φωνὴ λέγουσα, Ἰωβὰβ Ἰωβὰβ, ἀνάστη-
θι καὶ ὑποδείξω σοι τίς ἐστὶν οὗτος ὃν γινώσκει
θελοῖς· οὗτος τοῖνον, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα προσ-
φέρουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ σπένδουσιν, οὐκ ἐστὶ
θεὸς, ἀλλ' ἔστι δύναμις αὕτη καὶ ἐργασία τοῦ
διαβόλου, ἐν ᾗ ἀπατᾷ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ γὰρ
ταῦτα ἀκούσας ἔπεσον εἰς τὴν γῆν, καὶ προσ-
κύνησα λέγων, κύριε με ὁ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς

(1) Iobi Testamentum, etsi apocryphum, pervetustum tamen opusculum est, quippe quod appel-
latur in decreto Gelasii papae collect. Concil. Mansii T. VIII. col. 169.